Előterjesztés Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. október 29-i ülésére

Sorszám: **Ny/5.**	*Tárgy:* **Tájékoztató a KÖVIZIG tevékenységéről**
Döntéshozatal módja: **Egyszerű többség**	*Véleményező bizottság:* **Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság**
Tárgyalás módja: **Nyílt ülés**	*Előkészítette:* **Szabó János igazgató, KÖVIZIG**

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete képviselői indítványra felkérte a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóságot, hogy nyújtson tájékoztatást békési tevékenységéről a Képviselő-testület 2020. októberi ülésén.

Szabó János igazgató, eleget téve a felkérésnek, megküldte az általa készített tájékoztató anyagot, melyet jelen előterjesztéshez mellékeltünk.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót szíveskedjen megvitatni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat:
Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a KÖVIZIG tevékenységéről szóló tájékoztatót a határozat melléklete szerinti tartalommal tudomásul veszi.

Határidő: intézkedésre azonnal
Felelős: Kálmán Tibor polgármester

Békés, 2020. október 21.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

KÖVIZIG

KÖRÖS-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
GYULA

TITKÁRSÁG

Dátum:
2020. 09. 21.

Ügyiratszám:
K-8105-009/2020.

Előadó:
Tímár Attila

Tárgy: Tájékoztató a KÖVIZIG tevékenységéről
Melléklet: -

Békés Város Polgármestere
Kálmán Tibor

Békés
Petőfi utca 2.
5630

Tisztelt Polgármester Úr!

Békés Város Képviselő-testületének 2020. október 1-jei II. félévi ülésének „Tájékoztató a KÖVIZIG tevékenységéről" tárgyú napirendi pontjához az alábbi tájékoztatást adjuk:

Árvízvédekezési és felkészülési tevékenység:

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén 2020. évben árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor. A jelenlegi hidrológiai helyzetben a közeljövőben rendkívüli védekezésre nem számítunk.

Elsőrendű árvízvédelmi töltések:

A Békési járás területén lévő elsőrendű fővédvonalak összes hossza 66,5 km, amely a teljes – igazgatósági kezelésű védvonalaknak – 19,5 %-a. A védvonalak mindegyike föld anyagú árvízvédelmi töltés, magassági- és keresztmetszeti méretüket tekintve nem felelnek meg a 2015. évtől érvényes új mértékadó árvízszinteknek.

Védtöltéseink műszaki állapotát elsősorban kaszálással és töltéskorona domborítással tartottuk karban. A fővédvonalak állapota megfelelő, árvízvédekezésre alkalmasak.

Az árvízvédelmi töltések védőképességét meghaladó árvízszintek kezelésére a Körösök vízrendszerének hazai területén öt árvízi szükségtározó épült: a Mályvádi, Mérgesi, Kutasi, Halaspusztai, valamint a Kisdelta árvízi szükségtározó együttesen 12163 ha területen 259,7 millió m^3 árvíztömeg átmeneti időre történő szükségtározását teszi lehetővé.

A Békési járás területét érintő árvízvédelmi fővédvonalakra a szükségtározók közül csak a Mérgesi-, Kisdelta-, és a Mályvádi tározó van hatással, amelyek

A MI VÍZÜGYÜNK

központi telefonszám: +36 66 526 400 • H-5700 Gyula, Városház u. 26. • levélcím: 5701 Gyula, Pf. 19
e-mail: kovizig@kovizig.hu • honlap: www.kovizig.hu

kezelője a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság. A Mályvádi-, és a Kisdelta árvízi szükségtározók korszerű, négynyílású szegmenstáblás vízbeeresztő műtárgyakkal ellátottak. A Mérgesi szükségtározó megnyitása még hagyományos módon, robbantással történhet.

Másodrendű árvízvédelmi töltések:

A fővédvonalak mellett a terület árvízi biztonságát szolgálja még az Igazgatóság működési területén lévő 104,8 km összes hosszúságú másodrendű védtöltés (4 db lokalizáló töltés, 2 db körtöltés, 3 db szükségtározó töltés).

A lokalizációs töltések közül a 12.001 számú Mérgesi tározótöltés teljes hosszából (7,8 km) 4,3 km töltésszakasz a Békési Járás területére esik. A tározótöltés árvízvédelmi szempontból megfelelő állapotú.
Habár az árvízvédelmi védvonalakon történő védekezés sikerességét eredményesen támogatja az árvízi szükségtározók igénybevételének lehetősége, az esetleges *töltésszakadás bekövetkezésének valószínűsége igen kicsi,* de nem nulla. Éppen ezért fontos az Békési-, és Sarkadi árvízvédelmi öblözetekben lévő lokalizációs töltések állapota, így különösen a belterületeket védő ***önkormányzati védvonalak helyzete.***

Őri állomány felkészítése:

Igazgatóságunkhoz újonnan került dolgozók képzésére 2020. február hónapban gátőri képzési tanfolyamot tartottunk, illetve 2020. szeptember elején árvízvédelmi ismeretek témakörben továbbképzést tartottunk gátőreinknek.

Elvégzett munkák (Fejlesztési és fenntartási munkák):

- Kettős-Körös töltése lekaszálva két alkalommal
- Szivárgó árok kaszálása egy alkalommal

<u>Védelmi képesség felülvizsgálata:</u>

Igazgatóságunknál a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 6.§ (1) bekezdésében előírt védelmi művek, felszerelések, eszközök, gépek, anyagok, az információs- és távközlő eszközök, valamint a *védekezési felkészültség* évente egyszeri felülvizsgálata az Országos Vízügyi Főigazgatóság utasítására, illetve belső szabályzatunk alapján ez évben is az őszi időszakban (szeptember 1. és október 31. között) történik.

Összefoglaló értékelésünk előzetesen a Békés megye területén lévő védművekkel kapcsolatban a következő:
- Az igazgatósági kezelésben lévő fővédvonalak és másodrendű töltések állapota is megfelelő, azok védekezésre alkalmas állapotban vannak.
- A védvonalak és műtárgyaik jól karbantartottak, jó képet mutatnak.
- Az őri állomány szakmai felkészültsége megfelelő.

- A védelmi felszerelések tárolása a védelmi szakaszokon megfelelő. A védekezési munkák induló anyag- és szerszámkészlete az őrházaknál biztosított.
- Az igazgatóságunk jelenleg a T-MOBILE hálózatán kommunikál, a működési területünkön több helyen van problémánk a lefedettséggel.
- Az informatikai rendszer megfelelő, az eszközök, hálózatok és szoftverek működőképesek.
- A védvonalakon található felszíni vízrajzi állomások működőképesek, az észlelők az észleléseket az előírások szerint hajtják végre.
- A tapasztalatok kiértékelő értekezletére – a védelmi helyzet értékelésére, a szükséges intézkedések megfogalmazására – terv szerint 2020. november 20.-án kerül majd sor.

Az Önkormányzat kezelésében lévő védművekkel kapcsolatban eddig a következők kerültek megállapításra:
- Békés város Önkormányzatának tulajdonában lévő vízkárelhárítási létesítmények őszi felülvizsgálata 2020. szeptember 10-én megtörtént.
- A körtöltés az árvízi biztonság követelményeinek megfelel.
- Békés Város Árvízkárelhárítási Terve 2017 áprilisában jóváhagyásra került az Igazgatóságunk által.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól 8.§ (3) bekezdése alapján a védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek minden év december 10-ig felül kell vizsgálnia és a változásokat (pl.: megvalósult beruházások, műszaki tartalomban bekövetkezett változások, személyi változások) folyamatosan át kell vezetni a terveken és az aktualizált munkarészeket (tervet) újból be kell nyújtani Igazgatóságunkhoz szakmai véleményezésre.

Belvízvédekezési tevékenység:

Békés város a KÖVIZIG Gyulai Szakaszmérnökségének a területén helyezkedik el, a 12.08. sz. Élővízcsatorna belvízvédelmi szakasz területén. Igazgatóságunk működési területén 2020. évben 8 periódusban volt belvízvédekezés, melyből 5 periódust a 12.08. sz. Élővízcsatorna belvízvédelmi szakaszon kellett elrendelni a hirtelen hullott helyi, nagy mennyiségű csapadékok miatt.

A 12.08. sz. Élővízcsatorna belvízvédelmi szakasz területén a belvízvédekezés a következők szerint alakult:

I. fok.–2020.02.05. 06 órától – 2020.02.10. 18 óráig

I. fok.–2020.03.03. 12 órától- 2020.03.04. 14 óráig.,
2020.03.14. 06 órától - 2020.03.20. 18 óráig

II. fok.–2020.03.04. 14 órától -2020.03.14. 06 óráig

I. fok.–2020.06.14. 18 órától- 2020.06.18. 14 óráig

II. fok.–2020.06.18. 14 órától -2020.07.01. 10 óráig

I. fok.–2020.07.25. 12 órától- 2020.07.28. 18 óráig

I. fok.–2020.08.10. 15 órától- 2020.08.13. 18 óráig

A belterületek védelme érdekében szükségessé vált a közbenső (főcsatornába emelő) illetve a főbefogadóba emelő (torkolati) szivattyútelepek beüzemelése mivel egy időben a folyókon készültségi szintet el nem érő árhullámok vonultak le, melyek megszüntették a gravitációs kivezetés lehetőségét.

A 12.08.sz. Élővízcsatorna belvízvédelmi szakaszban a kizárólagos állami tulajdonú csatornák hossza 109 021 fm, a forgalomképes állami tulajdonú csatornák hossza 411 522 fm, ez a KÖVIZIG üzemeltetésű belvízcsatornáknak a 15 %-a. A csatornák jókarban helyezése fenntartási munkákkal, közfoglalkoztatottakkal, belvízvédekezés idején kosaras kaszálással és iszapoló kotrással valamint a „Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója II." című KEHOP-1.3.0-15-2017-00017 azonosító számú projekt keretein belül kerültek elvégzésre. Csatornáink vízlevezetésre mindenhol alkalmasak, képesek befogadni és tovább vezetni a belterületről érkező fölös vizeket. A főbefogadókba történő gravitációs bevezetést biztosító zsilipek, illetve a beemelést és átemelést biztosító szivattyútelepek állapota megfelelő, üzemképesek.

Belvízvédekezés keretén belül 2020.01.01 - 2020.09.17. közötti időszakban a 12.08.sz. Élővízcsatorna belvízvédelmi szakaszban a főbefogadóba összesen 6491 ezer m^3 (a Békés III. szivattyútelepen) és a főcsatornákba 3535 ezer m^3 belvíz került átemelésre.

Igazgatóságunkhoz újonnan felvett dolgozók (csatornaőrök és szivattyútelepi gépészek) képzésére 2020. november hónapjában belvízvédelmi ismeretek témakörben továbbképzést fog tartani.

Békés város Önkormányzatának tulajdonában lévő vízkárelhárítási létesítmények őszi felülvizsgálata 2020. szeptember 10-én megtörtént. A település belvízkárelhárítási tervét Igazgatóságunk 2007.10.02-án véleményezte és azt átdolgozásra visszaküldte. A terv átdolgozása azóta sem történt meg, de mivel a településen a TOP-2.1.3-16-BS1-2017-00011 számú pályázat (a település csapadékvíz elvezető hálózatának a bővítése) beruházása folyik, így a jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a beruházás elkészülte után a változások átvezetése, aktualizálása után azt újból be kell nyújtani Igazgatóságunkhoz szakmai véleményezésre, jóváhagyásra.

A város I-fokú belvízvédelmi készültséget utoljára 2010.12.02-2011.01.25. között tartott.

Öntözés üzemelési (aszálykár-elhárítási) tevékenység:

1. Öntözőrendszerek:

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Békés várost érintő területén az Igazgatóság kezelésében levő öntözőrendszerekben a 2020. évben márciustól augusztus hónapig kiszolgáltatott öntözővíz mennyiségét az alábbi táblázat tartalmazza:

öntözőrendszer	szántó (m^3)	rizs (m^3)	halastó (m^3)
Élővízcsatorna	300.-	-	5.600.-
Kettős-Körös szórvány	220.730.-	-	-
Malomfok-Inánd	61.575.-	-	-
Összesen:	282.605.-	-	5.600.-

2. Elvégzett munkák (Fejlesztési és fenntartási munkák):

Az öntözőrendszerekben az adott időszakban az öntözővíz szolgáltatása problémamentes volt, a keletkező vízigényeket ki tudtuk elégíteni. Általános fenntartási feladatok ellátására került sor.

A hazai vízgazdálkodás öntözési célt szolgáló fejlesztési javaslatairól szóló 1426/2018. (IX. 10.) Korm. határozat végrehajtásával összefüggő intézkedésekről szóló 1800/2018 (XII.21.) Kormányhatározat 3. pontjában meghatározott forrásból az infrastrukturális hiányok megszüntetésére a 2020. évben, Igazgatóságunk illetékességi területén az alábbi fenntartási munkák kerülnek (kerültek) elvégzésre:

- Malomfok-Inándi öntözőrendszerben a Gyepes csatorna 3+755 - 12+388 fm. szelvényei közötti kotrása
- Élővízcsatorna öntözőrendszerben a Gyulai tápcsatorna 0+000 - 1+540 fm. szelvényei közötti kotrása
- Élővíz csatorna 0+050 – 2+852 szelvények között vízinövényzet eltávolítása úszó nádvágóval négy alkalommal
- Élővíz csatorna 2+852 – 7+110 szelvények között vízinövényzet eltávolítása úszó nádvágóval három alkalommal
- Levágott, összegyűlt uszadék elszállítása
- A Jámbor utca és a Békés alsó körgáti zsilip között 27 bedőlt fa eltávolítására került sor ezen időszak alatt

3. Vízhiány kezelő körzetek:

A KÖVIZIG illetékességi területén a Békés várost érintően 3 vízhiány kezelő körzet lett lehatárolva:

- 12.01. Szarvasi
- 12.02. Élővízcsatorna
- 12.04. Kettős-Sebes Körös közi (dél)

2020. év március 5.-től visszavonásig a belügyminiszter, a hidrometeorológiai viszonyokra hivatkozva kihirdette a tartósan vízhiányos időszakot. A tartósan vízhiányos időszak alatt, Igazgatóságunk illetékességi területén a Békési Járási Hivatalt érintően az aszály elleni védekezés során rendkívüli beavatkozásra nem volt szükség.

2019 április hónaptól heti gyakorisággal, körzetenként vízhiány jelentést készítünk, amelyet egy program automatikusan generál az aszálymonitoring állomásokon mért adatokból. A monitoring hálózatról, illetve a körzetekről bővebb információk az alábbi elérhetőségeken találhatóak:

- http://aszalymonitoring.vizugy.hu/
- https://vizhiany.vizugy.hu/

Tisztelettel:

Szabó János
igazgató